

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Istočni Mostar
za period 01.01-31.12.2022. godine**

Broj: RV057-23

Banja Luka, 05.10.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	12
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	13
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	14
	6.1.3. Budžetski suficit.....	16
	6.1.4. Razlika u finansiranju	16
	6.1.5. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	16
	6.2. Bilans uspjeha	16
	6.2.1. Prihodi.....	16
	6.2.2. Rashodi.....	16
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	17
	6.3. Bilans stanja.....	17
	6.3.1. Aktiva.....	17
	6.3.2. Pasiva.....	19
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	20
	6.4. Bilans novčanih tokova	20
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	20
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	20
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Opštine Istočni Mostar koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine; Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 02 i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Opštine Istočni Mostar istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer stalna imovina nije označena inventurnim brojevima, popisne liste nisu sačinjene u dva primjerka i dostavljene na ovjeru odgovornom licu, stanja potraživanja i obaveza su popisana bez izvršene eksterne potvrde istih, nije popisana imovina koja nije u vlasništvu Opštine, a kojom upravlja i koja se koristi, nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza i izvještaj o popisu ne sadrži sve propisane elemente.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1., 6.1.2.2., 6.3.1.2. i 6.3.2.2. ovog Izvještaja:

Precijenjena je vrijednost puteva u iznosu od 382.573 KM, precijenjeni su izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 78.300 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 304.273 KM, a grantovi su potcijenjeni u iznosu od 78.300 KM, jer nije izvršeno isknižavanje regionalnog puta, a naknadna ulaganja bez naknade u isti evidentirana su kao ulaganja u novu nefinansijsku imovinu, što nije u skladu sa članom 66. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i Odlukom o razvrstavanju javnih puteva.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.1.1., 6.3.1.1., 6.3.2.1. i 6.3.2.2. ovog Izvještaja:

Precijenjena je vrijednost kratkoročnih potraživanja u iznosu od 34.341 KM, vrijednost dugoročnih potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja u iznosu od 40.291 KM, kratkoročno razgraničeni prihodi u iznosu od 10.005 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 74.632 KM, a potcijenjeni su prihodi obračunskog karaktera u iznosu od 10.005 KM, jer evidentiranje početnog stanja

potraživanja za poreze i neporeske prihode i poslovnih promjena u toku godine, nije vršeno u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmijene (porezi i prenosi).

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine Istočni Mostar za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine objelodanjena su pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Opštine Istočni Mostar za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u ovom Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Glavni revizor

Banja Luka, 05.10.2023. godine

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Opštine Istočni Mostar za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Opštine Istočni Mostar za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Opština Istočni Mostar je prilikom obračuna plata za četiri izvršioca primijenila koeficijente veće od propisanih članom 6. stav 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

U toku 2022. godine prilikom popunjavanja PN4 obrasca nisu uneseni podaci u vezi utroška goriva za službeno vozilo, što nije u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga.

Za službena putovanja prilikom korišćenja automobila u vlasništvu zaposlenih vršeno je preuzimanje goriva bez odobrenja propisanog tačkom XIII Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj i obračun navedene naknade nije vršen u skladu sa tačkom XIII podtačka 2. pomenute odluke.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1. ovog Izvještaja:

Prilikom izvršenja budžeta stvorene su obaveze za lična primanja iznad visine okvira utvrđenog rebalansom na toj poziciji, kao i obaveze za transfere koje nisu planirane, što nije u skladu sa članom 40. stav 1) i 41. stav 1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Korisnici sredstava granta nisu podnosili izvještaje o utrošku istih, što nije u skladu sa tačkom 9. Odluke o izvršenju rebalansa Opštine za 2022. godinu.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa

propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Istočni Mostar obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Istočni Mostar.

Banja Luka, 05.10.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, kao i izvještavanje o popisu vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) primjenjuju stope amortizacije definisane Pravilnikom o primjeni amortizacionih stopa za budžetske korisnike;
- 3) početna stanja potraživanja za poreze i neporeske prihode iskazuju i nastale poslovne promjene u toku godine evidentiraju shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos);
- 4) izvrši isknjižavanje prenesene imovine (regionalnog puta), a ulaganja bez naknade u postojeću imovinu drugih subjekata koji nemaju status budžetskih korisnika evidentiraju shodno članu 66. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i Odluci o razvrstavanju javnih puteva;
- 5) preduzmu aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko-pravnih odnosa nad zemljištem i objektima (sjedište Opštinske uprave) i u skladu s tim izvrše evidentiranja u poslovnim evidencijama shodno MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 14 i 27) i članu 44. stav 3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) koeficijenti za obračun plata zaposlenih usklade sa koeficijentima propisanim članom 6. stav 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- 2) raspoređivanje zaposlenih na radna mjesta vrši u skladu sa posebnim uslovima za rad u organima uprave propisanim članom 67. stav 2) i 3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave;
- 3) pismeni obračun plate sačinjava shodno Pravilniku o sadržaju pismenog obračuna plate;
- 4) Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih i privatnih vozila za obavljanje službenih poslova uskladi sa tačkom XIII podtačka 2. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj i da se korišćenje automobila u vlasništvu zaposlenih za službena putovanja odobrava i vrši obračun pripadajuće naknade shodno tački XIII pomenute odluke;
- 5) PN4 obrazac popunjava shodno članu 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- 6) pomoćna knjiga osnovnih sredstava uspostavi, vodi i usaglašava sa GKT u smislu člana 27. Zakona o trezoru;
- 7) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se sačinjava plan i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa koji se provode u Opštini, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti zahtijevane navedenim zakonom;
- 8) planiranje, pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama;

- 9) priprema i donošenje budžeta vrši u skladu sa budžetskim kalendarom, obaveze za lična primanja stvaraju do visine utvrđene budžetom, a da se za nepredviđene rashode koji nisu planirani budžetom vrši preraspodjela sredstava shodno članu 28., 40. stav 1) i članu 41. stav 1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- 10) podnose izvještaji o utrošku doznačenih sredstava granta shodno Odluci o izvršenju budžeta/rebalansa Opštine za predmetnu godinu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4,9-11;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave;
- Odluka o budžetu/rebalansu budžeta Opštine Istočni Mostar za 2022. godinu;
- Odluka o izvršenju budžeta/rebalansa budžeta Opštine Istočni Mostar za 2022. godinu;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Zakon o statusu funkcionera jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o radu, član 5-17; član 26-96, član 204-208;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida član 26. i 27;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o šumama, član 89;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o koncesijama, član 32;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, član 6 -12; 20- 25 i član 41;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Odluka o utvrđivanju cijene rada;
- Pravilnik o sadržaju pismenog obračuna plate;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Statut Opštine;
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi;
- Pravilnik o načinu isplate plata i drugih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi;
- Odluka o razvrstavanju javnih puteva.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Istočni Mostar (u daljem tekstu: Opština) smještena je u jugoistočnom dijelu Republike Srpske i prostire se na površini od 88 km². Područje Opštine čine dijelovi naseljenih mjesta Kamena, Kokorina i Zijemlje. Sjedište Opštine je u Zijemlju bb, a u Opštini Nevesinje se nalazi mjesna kancelarija u ulici Nevesinjskih ustanaka bb. Prema zadnjem popisu iz 2013. godine na području Opštine živi 257 stanovnika.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/21), Opština je svrstana u izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave Republike Srpske.

Opština izvršava obaveze utvrđene Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom i drugim važećim propisima kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i finansiranje Opštine.

Opština je organizovana u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi. Organi Opštine su Skupština i načelnik. Skupština je predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike Opštine, a čini je 11 odbornika. Načelnik, kao nosilac izvršne vlasti, zastupa i predstavlja Opštinu, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad. Finansijski izvještaji Opštine, obuhvaćeni revizijom, čine evidencije na organizacionim kodovima Skupština Opštine, Opštinska uprava i Trezor Opštine.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju za 2018. godinu i u okviru Izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji dato je 8 preporuka i to 6 za finansijske izvještaje i 2 za usklađenost.

Opština je u skladu sa članom 21. stav 3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14), u zakonom propisanom roku, dostavila odgovor u kojem su iznesene radnje koje je preduzela radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u Izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2018. godine. Pet preporuka je provedeno, dvije preporuke date za popis imovine i obaveza, donošenje i ažuriranje nedostajućih i postojećih internih akata i provođenja aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole su djelimično provedene, a preporuka data za evidentiranje naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta nije provedena. Preporuke koje su djelimično provedene i jedna neprovedena preporuka obrazložene su pod tačkama 3., 6.2.1.1., 6.3.2.1. izvještaja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje Opštine je definisano postojećim internim aktima (Statut Opštine, Poslovnik o radu Skupštine opštine, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugi).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Istočni Mostar uređena je organizaciona struktura Opštinske uprave, poslovi, radna mjesta i uslovi za obavljanje poslova u Opštinskoj upravi, potreban broj zaposlenih, odgovornost zaposlenih i druga pitanja značajna za rad Opštinske uprave.

Na dan 31.12.2022. godine u Opštinskoj upravi je bilo zaposleno sedam izvršilaca, od kojih je šest izvršilaca na neodređeno vrijeme i jedan funkcioner. Sva sistematizovana radna mjesta su popunjena.

Pravilnikom o načinu isplate plata i drugih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi za četiri izvršioca (na radnom mjestu viši stručni saradnik za poslove javnih nabavki i civilne zaštite, viši stručni saradnik za budžet i finansije, stručni saradnik za poslove matičara, pisarnice i arhive i vozač) utvrđeni su koeficijenti veći od propisanih članom 6. stav 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20 i 8/22). Opština je prilikom obračuna plata za 3 izvršioca od septembra 2022. godine primijenila koeficijente veće od propisanih, a za izvršioca na radnom mjestu stručni saradnik za poslove matičara, pisarnice i arhive od januara 2022. godine.

Izvršilac raspoređen na radno mjesto viši stručni saradnik za poslove javnih nabavki i civilne zaštite ne ispunjava posebne uslove navedenog mjesta (ne posjeduje potvrdu o položenom stručnom ispitu za rad u organima uprave), što nije u skladu sa članom 67. stav 2) i 3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16) i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave.

Pismeni obračun plate ne sadrži osnovne elemente (podatke o poslodavcu, naziv radnog mjesta, koeficijent za obračun, časove rada, časove za koje radnik ne prima naknadu, naknadu troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla, odbitak po poreskoj kartici i drugo) i nije sačinjen na obrascu koji su propisani Pravilnikom o sadržaju pismenog obračuna plate („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 18/22).

Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja službenih i privatnih vozila za obavljanje službenih poslova definisano je da se za obavljanje službenih poslova može koristiti privatni automobil uz prethodno podnesen zahtjev i odobrenje načelnika, a ukoliko se isto odobri naknada se utvrđuje u punom iznosu utrošenog goriva po pređenom kilometru. Način utvrđivanja naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj kojom je propisano da se po odobrenju poslodavca za korišćenje putničkog automobila u ličnom vlasništvu za službeno putovanje obračunava naknada troškova u visini od 20% cijene goriva po jednom litru po pređenom kilometru.

Za službena putovanja prilikom korišćenja automobila u vlasništvu zaposlenih vršeno je preuzimanje goriva bez odobrenja propisanih tačkom XIII Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj. Shodno navedenom, obračun propisane naknade nije vršen u skladu sa tačkom XIII podtačka 2. pomenute odluke.

U toku 2022. godine prilikom popunjavanja PN4 obrasca nisu uneseni podaci u vezi utroška goriva za službeno vozilo, u dijelu evidencija utroška goriva, a nisu ni potpune evidencije o korišćenju vozila, što nije u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 74/17).

Nije uspostavljena pomoćna evidencija osnovnih sredstava, što nije u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru kojim je definisan pojam pomoćnih knjiga, vođenje i obaveza usaglašavanja istih sa GKT.

U skladu sa Rješenjem o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je godišnji popis. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđeno je da godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno članu 4. stav 1) tačka 2., članu 12. stav 2), članu 14. stav 1), članu 15. stav 1), 2) i 3), članu 17. stav 1) i 8), članu 18. stav 1) tačka 5., članu 20. stav 1) tačka 2. i članu 21. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer prije započinjanja popisa, popisne liste nisu sačinjene u dva primjerka i dostavljene na ovjeru odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa, nisu izvršene aktivnosti urednog inventarisanja (potpuno obuhvatanje, označavanje inventurnim brojevima), u komisiju za popis imenovano je lice ovlašćeno da

provodi i odlučuje o nabavkama kojima dolazi do povećanja imovine, popisne komisije nisu sačinile plan rada, stanja potraživanja i obaveza su popisana bez izvršene eksterne potvrde istih (konfirmacije salda), niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja potraživanja, novčanih sredstava i obaveza, nije popisana imovina koja nije u vlasništvu Opštine, a kojom upravlja i koja se koristi, izvještaj o popisu ne sadrži podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji lica angažovanih na popisu niti u potpunosti uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza.

Osim što je imenovano odgovorno lice, zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, nisu preduzete druge aktivnosti u vezi primjene odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), nije sačinjen plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole ni godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sa priložima, popis i opis poslovnih procesa koji se provode, uspostavljanje knjige poslovnih procesa, identifikovanje i procjene rizika i drugo.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno i u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **koeficijenti za obračun plata zaposlenih usklade sa koeficijentima propisanim članom 6. stav 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;**
- **raspoređivanje zaposlenih na radna mjesta vrši u skladu sa posebnim uslovima za rad u organima uprave propisanim članom 67. stav 2) i 3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave;**
- **pismeni obračun plate sačinjava shodno Pravilniku o sadržaju pismenog obračuna plate;**
- **Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih i privatnih vozila za obavljanje službenih poslova uskladi sa tačkom XIII podtačka 2. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj i da se korišćenje automobila u vlasništvu zaposlenih za službena putovanja odobrava i vrši obračun pripadajuće naknade shodno tački XIII pomenute Odluke;**
- **PN4 obrazac popunjava shodno članu 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;**
- **pomoćna knjiga osnovnih sredstava uspostavi, vodi i usaglašava sa GKT u smislu člana 27. Zakona o trezoru;**
- **postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza kao i izvještavanje o popisu vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se sačinjava plan i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa koji se provode u Opštini, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti zahtijevane navedenim zakonom.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Opštine za 2022. godinu sa izmjenama i dopunama plana planirano je osam postupaka javnih nabavki roba, usluga i radova ukupne vrijednosti 93.580 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: bez PDV-a).

Prema izvještaju o realizaciji u toku godine provedeno je osam postupaka nabavki u iznosu od 260.621 KM bez PDV-a, od čega otvorenim postupkom u iznosu od 221.000 KM, direktnim sporazumom u iznosu od 26.373 KM i pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja u iznosu od 13.248 KM. Nabavka radova rehabilitacije regionalnog puta prvog reda planirana je i finansirana iz Programa javnih investicija za finansiranje iz budžeta Republike u iznosu od 200.000 KM.

Nabavke se odnose na nabavku radova rehabilitacije regionalnog puta, opreme za vatrogasce, materijala za održavanje i proširivanje javne rasvjete u zaseoku Kamena, radova za sanaciju prostorija dobrovoljnog vatrogasnog društva, usluga reprezentacije i goriva.

Revizijskim ispitivanjima obuhvaćeni su svi realizovani postupci javnih nabavki ukupne vrijednosti 260.621 KM bez PDV-a.

Opština nije planirala i primjenjivala postupke javnih nabavki za nabavke usluga i radova (čišćenje i uređenja dvorišta i objekata, ugostiteljskih usluga, radova pripreme terena, ugradnje i montaže kablova za uličnu rasvjetu, izrada projektne dokumentacija za izvođenje radova) u iznosu od 7.066 KM, što nije u skladu sa članom 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje, pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine donijela je Odluku o usvajanju budžeta 2022. godine („Službeni glasnik Opštine Istočne Mostar“, broj 1/22) kojom je odobren budžetski okvir u iznosu od 426.289 KM.

Rebalansom budžeta („Službeni glasnik Opštine Istočni Mostar“, broj 15/22) planirano je finansiranje aktivnosti Opštine iz budžetskih prihoda koje čine poreski prihodi (323.200 KM), neporeski prihodi (29.097 KM), grantovi (24.387 KM), transferi između različitih jedinica vlasti (89.000 KM), kao i neutrošena namjenska sredstva iz 2021. godine (99.392 KM).

Rebalansom budžeta odobrena su sredstva za rashode za lična primanja (210.000 KM), rashode korišćenja roba i usluga (135.836 KM), subvencije (17.000 KM), grantove (18.000 KM), doznake (12.000 KM), transfere (150 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (167.090 KM) i budžetska rezerva (5.000 KM).

Odlukom Skupštine opštine o raspodjeli neraspoređenog suficita iz 2021. godine utvrđena je namjena i izvršena raspodjela istog (za asfaltiranje dijela regionalnog puta) u skladu sa članom 14. stav 6) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16), uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva finansija.

Prilikom pripreme i donošenja budžeta Opštine za 2022. godinu nisu ispoštovane procedure u vezi sa budžetskim kalendarom (rok za utvrđivanje i dostavljanja nacрта i prijedloga budžeta Ministarstvu finansija, dostavljanje Skupštini opštine na izjašnjenje i usvajanje i za donošenje odluke o usvajanju) shodno članu 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se priprema i donošenje budžeta vrši u skladu sa budžetskim kalendarom shodno odredbama člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila finansijske izvještaje za 2022. godinu na obrascima propisanim Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17 i 17/22).

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2022. godine iskazano je u obrascu Periodičnog izvršenja budžeta (u daljem tekstu: PIB) na računovodstvenom fondu 01 - opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu. U obrascu Periodičnog izvršenja po fondovima (u daljem tekstu: PIF) iskazan je fond 01.

Opština je u obrascu PIB za fond 01 u 2022. godini iskazala ukupne budžetske prihode i primitke u iznosu od 522.515 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 491.961 KM, što je za 13% niže u odnosu na budžetski okvir.

Odlukom o izvršenju rebalansa Opštine Istočni Mostar propisano je ograničenje da se ne može vršiti preraspodjela sredstava sa materijalnih rashoda na rashode ličnih primanja. Prilikom izvršenja budžeta stvorene su obaveze za lična primanja iznad visine okvira utvrđenog rebalansom budžeta za 2022. godinu na toj poziciji, što nije u skladu sa članom 40. stav 1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Takođe, stvorene su obaveze za nepredviđene rashode (transfere) koji nisu planirani budžetom, a za iste nije izvršena preraspodjela sredstava shodno članu 41. stav 1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se obaveze za lična primanja stvaraju do visine utvrđene budžetom, a da se za nepredviđene rashode koji nisu planirani budžetom vrši preraspodjela sredstava shodno članu 40. stav 1) i 41. stav 1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 522.515 KM, a čine ih poreski prihodi (332.864 KM), neporeski prihodi (50.085 KM), grantovi (24.388 KM) i transferi (115.178 KM).

Poreski prihodi odnose se na prihode od poreza na lična primanja i od samostalnih djelatnosti (5.047 KM), poreza na imovinu (790 KM) i indirektnih poreza prikupljenih preko UIO (327.027 KM).

Neporeski prihodi odnose se u najvećem iznosu na naknade za korišćenje građevinskog zemljišta (17.694 KM), korišćenje šuma i šumskog zemljišta (29.868 KM), za obavljanje poslova od opšteg interesa u šumama u privatnoj svojini (531 KM), za zaštitu voda (251 KM) i sredstva za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (1.738 KM).

Grantovi se odnose na grantove iz inostranstva (9.388 KM) i grantove u zemlji (15.000 KM). Grantovi su primljeni od Savjeta Evrope za projekat „Nabavka specijalizovane vatrogasne opreme i uređenje postojećeg poslovnog prostora Dobrovoljnog vatrogasnog društva Istočni Mostar“ i od Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica u svrhu sufinansiranja projekta „Izgradnja novog rezervoara na postojećem cjevovodu u naseljenom mjestu Zijemlje.

Transferi u najvećem iznosu odnose se na transfere Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske po osnovu Odluka o isplati finansijskih sredstava izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave.

6.1.2. Rashodi i izdaci

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 392.362 KM, a čine ih tekući rashodi i transferi između i unutar jedinica vlasti.

Tekuće rashode (390.369 KM) čine rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga, subvencije, grantovi i doznake.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 210.446 KM i odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (164.334 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (45.114 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (998 KM).

Rashodi za bruto plate odnose se na rashode za osnovne plate nakon oporezivanja (107.365 KM), rashode za uvećanje osnovne plate po osnovu radnog staža (529 KM) i rashode za porez i zbirne doprinose na plate (56.440 KM). Prilikom obračuna plata primijenjeni su veći koeficijenti od propisanih za 4 izvršioca, što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada odnose se na rashode za naknade za prevoz na posao i sa posla (3.374 KM), naknade za topli obrok (12.261 KM), rashode za regres za godišnji odmor (11.900 KM), jubilarne nagrade (998 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlji (40 KM), poreze i zbirne doprinose na naknade (16.542 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći odnose na novčanu pomoć prilikom rođenja djeteta.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 133.555 KM, a čine ih rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (23.291 KM), rashodi za režijski materijal (2.221 KM), tekuće održavanje (3.664 KM), po osnovu putovanja i smještaja (10.610 KM), stručne usluge (5.426 KM), održavanje javnih površina (2.900 KM) i ostali neklasifikovani rashodi (85.443 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga odnose se na rashode po osnovu utroška električne energije (4.142 KM), korišćenja fiksnog telefona (655 KM), korišćenja interneta (15.804 KM), poštanskih usluga (353 KM) i rashode za ostale komunikacione usluge (2.337 KM).

Rashodi za tekuće održavanje odnose se na rashode za ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje (29 KM), rashode za tekuće održavanje prevoznih sredstava (2.012 KM) i rashode za ostalo tekuće održavanje (1.623 KM).

Rashode po osnovu putovanja i smještaja čine rashodi po osnovu službenih putovanja u zemlji (79 KM) i rashodi po osnovu utroška goriva (10.531 KM). Vršeno je izdavanje pismenih odobrenja fizičkim i pravnim licima za preuzimanje goriva u najmanjem iznosu od 4.946 KM bez podnesenog zahtjeva i odobrenja načelnika za korišćenje privatnog automobila u službene svrhe, a točenje goriva u službeno vozilo nije evidentirano u PN4 obrascu u dijelu evidencija utroška goriva i maziva, što je obrazloženo pod tačkom 3. izvještaja.

Rashodi za stručne usluge odnose se na rashode za usluge platnog prometa (1.034 KM), osiguranje vozila (291 KM), usluge štampanja, grafičke obrade, kopiranja, uvezivanja (2.088 KM), usluge objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (248 KM), održavanje licenci (1.305 KM) i ostale kompjuterske usluge (460 KM).

Rashodi za održavanje javnih površina odnose se na rashode za utrošenu električnu energiju za javnu rasvjetu (2.225 KM) i ostale usluge održavanja (675 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi odnose se na rashode po osnovu kotizacija za seminare (140 KM), bruto naknade za rad van radnog odnosa (75.418 KM), rashode po osnovu reprezentacije u zemlji (7.481 KM) i ostale nepomenute rashode (2.404 KM).

Bruto naknade za rad van radnog odnosa odnose se na naknade članovima opštinske izborne komisije (9.568 KM), naknade skupštinskim odbornicima (60.490 KM) i bruto naknade po ugovoru o djelu (5.360 KM). U toku 2022. godine zaključeno je 6 ugovora o djelu za nabavke usluga i radova, što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja.

Subvencije iskazane u iznosu 15.201 KM odnose se na dodijeljene subvencije za prevoz đaka (4.800 KM) shodno Odluci o raspodjeli budžetskih sredstava na ime subvencije troškova prevoza lica na području i subvencije nefinansijskim subjektima iz oblasti poljoprivrede dodijeljene shodno Pravilniku o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede u 2022. godini („Službeni glasnik Opštine Istočni Mostar“, broj 3/22). Prava na novčane podsticaje u poljoprivredi proizvođači su ostvarili po osnovu premija za uzgoj krava, nabavke i uzgoja steonih junica i dvizica, sjemenskog materijala i mineralnih đubriva, kao i nabavke poljoprivredne mehanizacije i opreme.

Grantovi iskazani u iznosu od 19.047 KM odnose se na grantove sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (1.000 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (5.000 KM), organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom (8.300 KM), u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (900 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (347 KM) i ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji (3.500 KM). U 2022. godini sredstva granta dodijeljena su organizacijama od opštinskog značaja, sportskim organizacijama i drugim udruženjima i fondacijama na osnovu Zaključaka načelnika Opštine.

Korisnici sredstava granta nisu podnosili izvještaje o utrošku doznačenih sredstava u iznosu od 15.547 KM, što nije u skladu sa tačkom 9. Odluke o izvršenju budžeta/rebalansa Opštine Istočni Mostar za 2022. godinu.

Grantovi su potcijenjeni za iznos ulaganja u postojeću imovinu subjekata koji nisu budžetski korisnici (izvođenje radova na rehabilitaciji regionalnog puta) u iznosu od 78.300 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja.

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane u iznosu od 12.119 KM odnose se na doznake studentima (stipendije), doznake licima koja ostvaruju prava iz socijalne zaštite (novčana pomoć, zdravstveno osiguranje, dodatak za pomoć i negu drugog lica), koje se isplaćuju putem Centra za socijalni rad Opštine Nevesinje, a refundiraju se od Opštine Istočni Mostar, kao i na jednokratne novčane pomoći i pomoći u naturi građanima.

Transferi su iskazani u iznosu od 1.993 KM, a odnose se na doznačena sredstva na jedinstveni račun trezora Republike za plaćanje obaveze Opštine nastale po osnovu Zapisnika o obračunu i poravnanju više uplaćenih javnih prihoda. Iskazani transferi nisu planirani budžetom, što je navedeno pod tačkom 6.1. izvještaja.

Preporučuje se načelniku opštine da obezbijedi da se podnose izvještaji o utrošku doznačenih sredstava granta shodno Odluci o izvršenju budžeta/rebalansa Opštine za predmetnu godinu.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u iznosu od 99.599 KM odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (6.746 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (85.048 KM) i izdatke za nabavku postrojenja i opreme (7.805 KM). Izdaci za nefinansijsku imovinu su precijenjeni u iznosu od 78.300 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja.

6.1.3. Budžetski suficit

U obrascu PIF-a iskazan je suficit u iznosu od 30.554 KM i predstavlja zbir bruto suficita (130.153 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu (99.599 KM). Iskazani bruto suficit predstavlja razliku između prihoda fonda (522.515 KM) i rashoda fonda (392.362 KM).

6.1.3.1. Raspodjela suficita iz ranijih godina

Raspodjela suficita iz ranijeg perioda iskazana je u iznosu od 78.301 KM, a odnosi se na neutrošena namjenska sredstva iz 2021. godine za koja je Skupština opštine donijela Odluku o raspodjeli neraspoređenog suficita iz 2021. godine (rehabilitacija dijela regionalnog puta).

6.1.4. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju iskazana je u iznosu od 108.855 KM, a čine je neto finansiranje (78.301 KM) i suficit (30.554 KM).

6.1.5. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

Opština je u obrascu PIF-a za 2022. godinu iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 522.515 KM, od toga svi na fondu 01, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 491.961 KM takođe svi na fondu 01.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 526.877 KM, a čine ih prihodi fonda 01 (522.515 KM) i prihodi obračunskog karaktera (4.362 KM).

6.2.1.1. Prihodi obračunskog karaktera

Prihodi obračunskog karaktera odnose se na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (197 KM), ostale prihode obračunskog karaktera (116 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (4.049 KM).

Prihodi obračunskog karaktera i finansijski rezultat tekuće godine potcijenjeni su u iznosu od 10.005 KM, a kratkoročno razgraničeni prihodi precijenjeni u istom iznosu, jer su nenaplaćene naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta u toku 2022. godine evidentirane na poziciji kratkoročno razgraničenih prihoda, što nije u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos) („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/16).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranje prihoda od naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta vrši u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 443.378 KM, a čine ih rashodi fonda 01 u iznosu od 392.362 KM i rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 51.016 KM.

6.2.2.1. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u cjelosti po osnovu amortizacije. Primijenjene godišnje amortizacione stope za motorna vozila, specijalnu vatrogasnu opremu, tuđe objekte (poslovni objekti) nisu u skladu sa stopama amortizacije definisanim Pravilnikom o primjeni amortizacionih stopa za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se primjenjuju stope amortizacije definisane Pravilnikom o primjeni amortizacionih stopa za budžetske korisnike.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda i rashoda iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 83.499 KM. Finansijski rezultat precijenjen je u iznosu od 68.295 KM, jer su obračunski prihodi evidentirani na kratkoročno razgraničenim приходima, a grantovi iskazani na izdacima za nefinansijsku imovinu, što je obrazloženo pod tačkama 6.1.2.1., 6.2.1.1, 6.3.1.2. i 6.3.2.1. izvještaja.

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna aktiva u iznosu od 1.707.285 KM bruto vrijednosti, 563.727 KM ispravke vrijednosti i 1.143.557 KM neto vrijednosti. Čine je tekuća i stalna imovina. Aktiva je precijenjena u iznosu od 457.205 KM što je obrazloženo pod tačkama 6.3.1.1. i 6.3.1.2. izvještaja.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana je u iznosu od 320.255 KM bruto vrijednosti, 27.774 KM ispravke vrijednosti i 292.481 KM neto vrijednosti, a odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja odnosi se na gotovinu i gotovinske ekvivalente (196.564 KM), kratkoročna potraživanja (44.713 KM), kratkoročna razgraničenja (2.738 KM) i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti (48.466 KM).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti odnose se na sredstva na bankovnim računima (196.548 KM) i blagajnu (16 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 72.487 KM bruto vrijednosti, 27.774 KM ispravke vrijednosti i 44.713 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja za naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta i ostale naknade i takse (10.043 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (44.764 KM) i potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju za naplatu u roku do godinu dana u negativnom iznosu od 10.094 KM. Takođe, sporna dospjela potraživanja iskazana su u vrijednosti od 27.774 KM, koliko iznosi i njihova korekcija.

U Izvještaju Poreske uprave Republike Srpske iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01.-31.12.2022. godine potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 329 KM, a sporna dospjela potraživanja kao i njihova korekcija u iznosu od 2.357 KM.

S tim u vezi, precijenjena je vrijednost potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode u iznosu od 44.435 KM, vrijednost dugoročnih potraživanja za poreze doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (40.291 KM) i finansijski rezultat ranijih godina (74.632 KM), a potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju za naplatu u roku do godinu dana potcijenjena su u iznosu od 10.094 KM, jer je početno stanje potraživanja kumulirano usljed preuzimanja početnih stanja tokom godina iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za pripadajući obračunski period, bez isknižavanja prethodno iskazanih početnih stanja u GKT-u. Takođe, za evidentiranje potraživanja za poreze i neporeske prihode nisu primijenjeni stavovi za knjiženje propisani odredbama Uputstva o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos), a nisu isključena ni potraživanja za naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta, koja su već iskazana u GKT na osnovu evidencija potraživanja Opštine.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti odnosi se na transfer od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se početna stanja potraživanja za poreze i neporeske prihode iskazuju i nastale poslovne promjene u toku godine evidentiraju shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u iznosu od 1.387.030 KM bruto vrijednosti, 535.953 KM ispravke vrijednosti i 851.076 KM neto vrijednosti, a odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 40.393 KM neto vrijednosti i u najvećem iznosu odnosi se na dugoročna potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (40.291 KM).

Dugoročna potraživanja i finansijski rezultat ranijih godina precijenjeni su u iznosu od 40.291 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 1.346.637 KM bruto vrijednosti, 535.953 KM ispravke vrijednosti i 810.683 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u bruto vrijednosti od 1.136.573 KM, ispravke vrijednosti od 511.998 KM i neto vrijednosti od 624.574 KM, a čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema i nematerijalna proizvedena imovina.

Zgrade i objekti najvećim dijelom odnose se na puteve (382.573 KM), vanjsku rasvjetu (26.773 KM), staze (5.194 KM), vodovod (162.535 KM) i sportske terene i igrališta (7.476 KM).

Regionalni put prvog reda RI 6102 (stara oznaka L:012) dionica Hansko Polje- Pridvorci na teritoriji Opštine Istočni Mostar na kojem su u toku 2022. izvršena i dodatna ulaganja (rehabilitacija puta) evidentiran je u poslovnim evidencijama Opštine u iznosu od 382.573 KM neto vrijednosti.

Na osnovu pisane informacije za potrebe revizije JP Putevi d.o.o. Banja Luka navedeni regionalni put prvog reda RI 6102 (stara oznaka L:012) dionica Hansko Polje- Pridvorci evidentiran je i u poslovnim knjigama JP Putevi d.o.o. Banja Luka shodno Odluci o razvrstavanju javnih puteva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/18) koji vodi evidenciju, upravlja i vrši održavanje mreže magistralnih i regionalnih puteva shodno navedenoj Odluci, kao i drugim propisima kojima se reguliše ova oblast.

S tim u vezi, precijenjena je vrijednost puteva u iznosu od 382.573 KM, precijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 304.273 KM, izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 78.300 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 78.300 KM, a grantovi su potcijenjeni u iznosu od 78.300 KM, jer nije izvršeno isknjižavanje prenesene imovine (regionalnog puta) i naknadna ulaganja bez naknade u postojeću nefinansijsku imovinu drugih subjekata koji nemaju status budžetskih korisnika evidentirana su kao ulaganja u nefinansijsku imovinu Opštine, što nije u skladu sa članom 66. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i Odlukom o razvrstavanju javnih puteva.

Postrojenja i oprema najvećim dijelom se odnosi na motorna vozila (12.897 KM), komunikacionu i računarsku opremu (2.414 KM), kancelarijsku opremu (4.345 KM) i specijalnu i ostalu opremu (14.757 KM).

Nematerijalna proizvedena imovina odnosi se na neto vrijednost prostornog plana i šumsko-privredne osnove.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazana su u bruto vrijednosti od 209.984 KM, ispravke vrijednosti od 23.955 KM i neto vrijednosti od 186.029 KM i najvećim dijelom odnose se na ulaganja u objekte koji se koriste radi obavljanja djelatnosti opštine (sjedište Opštinske uprave). Na osnovu pisane informacije za potrebe revizije, navedeni objekti ni pripadajuće zemljište ne vode se u poslovnim evidencijama Opštine zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, a izvršena ulaganja i rekonstrukcija istih evidentirana su, do okončanja procesa rješavanja pitanja vlasništva, kao ulaganja u tuđe nekretnine. Navedeno nije u skladu sa članom 44. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je definisano pod kojim uslovima se vrši priznavanje i vrednovanje ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **izvrši isknjižavanje prenesene imovine (regionalnog puta), a ulaganja bez naknade u postojeću imovinu drugih subjekata koji nemaju status budžetskih korisnika evidentiraju shodno članu 66. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i Odluci o razvrstavanju javnih puteva.**
- **preduzmu aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko-pravnih odnosa nad zemljištem i objektima (sjedište Opštinske uprave) i u skladu s tim izvrše evidentiranja u poslovnim evidencijama shodno MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 14 i 27) i članu 44. stav 3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.**

6.3.2. Pasiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna pasiva u iznosu od 1.143.557 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Pasiva je precijenjena u iznosu od 457.205 KM, što je obrazloženo pod tačkama 6.3.2.1. i 6.3.2.2. izvještaja.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze su iskazane u ukupnom iznosu od 35.836 KM i u cjelosti se odnose na kratkoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze odnose se na obaveze za lična primanja (16.725 KM), obaveze iz poslovanja (8.798 KM), doznake na ime socijalne zaštite (308 KM) i kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (10.005 KM).

Obaveze za lična primanja odnose se na obaveze za plate (9.401 KM), poreze i doprinose (5.092 KM), za naknade (1.494 KM) i poreze i doprinose na naknade (738 KM).

Obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze za nabavke roba i usluga (2.173 KM), prema fizičkim licima (5.998 KM) i ostale obaveze (627 KM).

Kratkoročna rezervisanja i razgraničenja odnose se u cjelosti na kratkoročno razgraničene prihode. Kratkoročno razgraničeni prihodi precijenjeni su za iznos od 10.005 KM, a prihodi obračunskog karaktera i finansijski rezultat tekuće godine potcijenjeni za isti iznos, jer je Opština po dospelom obračunu naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta vršila evidentiranje prihoda obračunskog karaktera po osnovu naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta na kratkoročno razgraničenim prihodima, što nije u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos), što je navedeno pod tačkom 6.2.1.1. izvještaja.

Opština je do roka za sastavljanje finansijskih izvještaja izmirila obaveze iz 2022. godine u iznosu od 25.831 KM.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava iskazani u iznosu od 1.107.721 KM odnose se na finansijski rezultat. Finansijski rezultat tekuće godine iskazan je u iznosu od 83.499 KM, a ranijih godina u iznosu od 1.024.142 KM.

Finansijski rezultat tekuće godine precijenjen je u iznosu od 68.295 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.2.3. izvještaja, a finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 378.905 KM, što je obrazloženo pod tačkama 6.3.1.1. i 6.3.1.2. izvještaja.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Opština tokom 2022. godine nije imala poslovne događaje koji bi zahtijevali evidentiranje na pozicijama vanbilansne aktive i pasive.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 505.136 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 396.658 KM i odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 99.599 KM. Neto povećanje gotovine iskazano je u iznosu od 8.879 KM, gotovina na početku obračunskog perioda u iznosu od 187.685 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 196.564 KM.

Bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i pruža relevantne informacije o novčanim tokovima u skladu sa MRS JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je, u skladu sa odredbama MRS JS – 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15 c i 38), objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu dostavljene pisane informacije za potrebe revizije na dan 31.12.2022. godine protiv Opštine nije bilo pokrenutih sudskih sporova, ni sporova u kojima je Opština tužilac.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2022. godinu sačinjene su i Napomene za period 01.01 – 31.12.2022. godine, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbama člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Snježana Savatić Banjac, s.r.

Dragana Kodžo, s.r.